

PATRICK DENNIS

LA TIETA MAME

TRADUCCIÓ DE L'ANGLÈS
DE FRANCESC PARCERISAS

BARCELONA 2010

QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *Auntie Mame*

Publicat per
Quaderns Crema, S.A.U.

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

© 1955 by Patrick Dennis, 1983 by la família Tanner
© de la traducció, 2010 by Francesc Parcerisas Vázquez
© de la il·lustració de la coberta, 2001 by Edwin Fotheringham
© d'aquesta edició, 2010 by Quaderns Crema, S.A.U.

Tots els drets reservats:
Quaderns Crema, S.A.U.

Edició contractada a través de Broadway Books,
un segell de Crown Publishing Group, divisió de Random House Inc.

Il·lustració de la coberta d'Edwin Fotheringham

ISBN: 978-84-7727-486-5
DIPÒSIT LEGAL: B. 39 846-2010

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA REIMPRESSIÓ *desembre de 2010*
PRIMERA EDICIÓ *setembre de 2010*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

I
LA TIETA MAME
I L'ORFENET

Tot el dia que plou. La pluja tant se me'n dóna, però justament avui havia promès que muntaria els batents amb la mosquitera i que duria el meu fill a la platja. També volia pintar amb uns agosarats estergidors les parets de la sala del soterrani que el de la immobiliària va batejar com l'Habitació de les Andròmines i començar a enllestir el que ell va descriure com un Àtic a Mig Acabar, Ideal per a Habitació de Convidats, Sala de Jocs, Estudi o Racó dels Mals Endreços.

Per alguna raó, en acabar d'esmorzar, me n'he distret.

Tot ha començat amb un número vell del *Reader's Digest*. És una revista que no llegeixo gairebé mai. Ni em cal; cada matí sento com en discuteixen tots els articles al tren de les set cinquanta-un i tots els vespres al de les sis i tres. A Verdant Greens, una urbanització de dues-centes cases en quatre estils diferents, tothom jura en nom del *Reader's Digest*. El cert és que no parlen de res més.

I jo trobo que la revista també exerceix damunt meu la mateixa fascinació que hi ha entre l'ocell i la serp. Gairebé sense voler, llegeixo sobre les amenaces a les nostres escoles públiques; els plaers del part natural; com un poblet d'Oregon es va desfer d'una xarxa de tràfic de drogues, i sobre algú que un escriptor famós, ara no recordo qui, considera que és el Personatge Més Inoblidable que ha conegut mai.

Això és el que m'ha cridat l'atenció.

¿Personatge Inoblidable? Vaja, em sembla que aquest escriptor en deu haver conegut ben pocs! No pot tenir ni

idea del que la paraula *personatge* vol dir llevat que hagi conegut la meva tieta Mame. Ningú no podria. I, tanmateix, hi ha certs paral·lelismes entre el *seu* Personatge Inoblidable i el meu. El seu Personatge Inoblidable era una solterona menuda i encisadora de Nova Anglaterra que vivia en una caseta de fusta tota blanca i encisadora, i que un matí va obrir l'encisadora porteta verda del seu jardí esperant trobar-hi el *Hartfort Courant*, un diari ultraconservador, però que en lloc d'això s'hi va trobar una cistelleta de vímet amb un nadó encisador a dins. La resta de l'article narra com aquell Personatge Inoblidable es va fer càrrec de la criatura i la va criar com si fos el seu fill. Doncs bé, arribat a aquest punt és quan he deixat el *Reader's Digest* i he començat a pensar en la dama encisadora que em va criar a mi.

L'any 1928 el meu pare va tenir un lleu atac de cor i va haver de fer llit durant alguns dies. A més del dolor al pit, li agafà una certa consciència còsmica i la intuïció que no viuria per sempre. De manera que, com que no tenia res millor a fer, va telefonar a la seva secretària, que s'assemblava a l'actriu Bebe Daniels, i procedí a dictar-li el testament. La secretària va mecanografiar-ne l'original i quatre còpies en paper carbó, es va posar el barretet ben ajustat i va agafar un dels taxis grocs des del carrer La Salle fins a l'hotel Edgewater Beach perquè el meu pare hi estampés la seva signatura.

El testament era molt curt i molt original. Deia:

Quan em mori, tot allò que posseeixo en aquest món serà per al meu únic fill, Patrick. Si em morís abans que ell compleixi divuit anys, nomeno la meva germana, Mame Dennis, domiciliada a la plaça Beekman, número 3, de Nova York, com la seva tutora legal.

Haurà de ser educat dins el protestantisme i haurà d'anar a escoles conservadores. La Mame ja sap el que vull dir. Tot els

diners en efectiu i en valors que llego seran administrats per la Knickerbocker Trust Company de la ciutat de Nova York. La Mame comprendrà de seguida que és el més assenyat. Tot i així, no voldria que es quedés sense diners per haver de criar el meu fill. Cada mes pot presentar les factures dels costos de manutenció, allotjament, vestit, educació, despeses mèdiques, etc. del meu fill. Però la Knickerbocker Trust Company tindrà dret a qüestionar qualsevol despesa que sembli estranya o excèntrica abans de reemborsar els diners a la meva germana.

També llego cinc mil dòlars (5000) a la nostra fidel criada Norah Muldoon perquè es pugui retirar confortablement en aquell indret d'Irlanda del qual sempre parla.

La Norah em va venir a buscar al parc i el pare em va llegir el testament amb veu tremolosa. Em va dir que la tieta Mame era una dona molt peculiar i que ser confiat a les seves mans era una sort que no desitjava ni a un gos, però que els captaires no poden triar i que la tieta Mame era l'únic familiar viu que tenia. La secretària i el cambrer que feia el servei d'habitacions van actuar com a testimonis del testament.

La setmana següent el meu pare havia oblidat completament la seva malaltia i ja tornava a jugar al golf. Un any més tard morí de cop a la sauna del Chicago Athletic Club i jo em vaig quedar orfe.

Del funeral del meu pare, no en recordo gran cosa, només que feia molta calor i que als gerros de la limusina Pierce Arrow de la funerària hi havia roses de debò. El seguici estava format per alguns homes corpulents i efusius que no van parar de fer-la petar sobre la manera d'aconseguir fer un mínim de nou forats quan s'acabés la cerimònia i, naturalment, sobre la Norah i jo.

La Norah va plorar molt. Jo no. Al llarg de tots els meus deu anys gairebé no havia parlat amb el meu pare. Ens tro-

bàvem a l'hora d'esmorzar, que en el seu cas volia dir cafè, Bromo-Seltzer i el *Chicago Tribune*. Si mai no se m'acudia dir res, avançava el cap i deia: «No cridis, noi, que el pare té mal de cap», cosa que fins molts anys després de la seva mort mai no vaig entendre. Cada any, el dia del meu aniversari, ens enviava, a la Norah i a mi, a alguna funció matinal amb Joe Cook o Fred Stone o potser al circ Sells Floto. En una ocasió vam anar a dinar a un lloc anomenat Casa d'Alex on hi havia una senyora molt atractiva que es deia Lucille. Ens deia «rei» a tots dos i feia molt bona olor. Em va agradar. Llevat d'aquestes ocasions, gairebé no el veia mai. Em passava la vida a Chicago, a la Latin School per a nois, o la sala de jocs vigilada amb els altres nois que vivien a l'hotel, o esvalotant a la suite, amb la Norah.

Després que el van deixar «descansar per sempre», com va dir la Norah, els homes corpulents i efusius se'n van anar al camp de golf i la limusina ens va dur de tornada a Edgewater Beach. La Norah es va treure el barret i el vel negres i em va dir que ja em podia treure el vestit d'estamena. Em va dir que vindria el soci del meu pare, el senyor Gilbert, amb un altre senyor, i que estigués localitzable per signar uns papers.

Vaig pujar a la meva habitació i vaig estar assajant la meva firma en paper de l'hotel, i el senyor Gilbert i l'altre home no trigaren gens a arribar. Vaig sentir que parlaven amb la Norah, però no vaig ser capaç d'entendre gaire el que deien. La Norah plorà una mica i va dir alguna cosa sobre aquell home estimat i benaventurat, encara calent a la tomba i generós com cap altre. El desconegut em va dir que es deia Babcock i que era el meu fideïcomissari, cosa que em va semblar molt excitant perquè la Norah i jo acabàvem de veure una pel·lícula en què un reu honorat era fet fideïcomissari i salvava la filla petita del vigilant en-

mig d'una gran fugida de la presó. El senyor Babcock va dir alguna cosa sobre un testament molt irregular, encara que totalment blindat.

La Norah va comentar que, tot i que ella no sabia gaire res de qüestions de diners, li semblava una quantitat considerable; d'això n'estava segura.

El senyor Gilbert va dir que «el noi» havia de signar el xec certificat en presència del representant de la Trust Company, que després el durien a cal notari i que amb això podríem considerar tota la transacció dada i beneïda per sempre més. A mi em sonà una mica sinistre. I el senyor Babcock va dir: «Aaah, sí, tens raó».

La Norah va tornar a plorar i va dir que una fortuna tan gran per a un noi tan petit..., i el fideïcomissari va dir que es tractava, efectivament, d'una quantitat considerable però que ell fins i tot havia tractat amb famílies com els Wilmerding i els Gould que eren gent que tenien diners *de debò*.

A mi em va semblar que, si tot plegat no tenia res a veure amb diners de veritat, feien molt d'enrenou per no res.

Aleshores la Norah va entrar a l'habitació i em va dir que sortís a donar la mà del senyor Gilbert i de l'altre cavaller i que fos «tot un homenet». Cosa que vaig fer. El senyor Gilbert em va dir que m'ho prenia com un veritable soldat i el senyor Babcock, el fideïcomissari, va dir que a Scarsdale tenia un fill de la meva mateixa edat i que esperava que ens féssim amics de debò.

El senyor Gilbert va trucar per telèfon i demanà si podien fer pujar el notari. Jo vaig signar dos trossos de paper. El notari balbucejà unes paraules i després segellà els papers. El senyor Gilbert va dir que allò era tot i que havia de posar-se en marxa si volia arribar a Winnetka. El senyor Babcock va dir que ell s'estava a l'University Club i que si la Norah volia res el trobaria allà. Van tornar a donar-me

la mà i el senyor Gilbert em va repetir que estava fet un veritable soldat. Després van agafar els seus barrets de palla i se'n van anar.

Un cop ens vam quedar sols, la Norah va dir que m'havia portat molt bé i que si volia que baixéssim a la Sala Marina i hi féssim un bon àpat i que després podíem anar a veure una pel·lícula sonora Vitaphone.

Aquesta va ser la fi del pare.

No teníem gaire equipatge per fer. La nostra suite estava formada per una gran sala d'estar i tres dormitoris, i tots els mobles eren de l'hotel Edgewater Beach. Els únics bibelots que el meu pare posseïa eren un parell de raspalls militars de plata i dues fotografies.

—El teu pare vivia com un àrab—va dir la Norah.

Estava tan acostumat a les dues fotografies que mai no m'hi havia fixat. L'una era de la meva mare, que s'havia mort en néixer jo. L'altra mostrava una dona de mirada encesa amb un xal espanyol i una gran rosa damunt de l'orella.

—Sembla ben bé italiana—va dir la Norah.

Era la meva tieta Mame.

La Norah i el senyor Babcock van examinar els efectes personals del meu pare. El senyor Babcock es va endur tots els papers i el rellotge d'or del pare i els botons de camisa amb les perles i les joies que havien pertangut a la mare per guardar-ho fins que jo fos prou gran per apreciar-ho. El cambrer que feia el servei de les habitacions es va quedar amb els vestits del meu pare. Els pals de golf i els meus llibres i joguines velles els van enviar a una institució benèfica. Després la Norah va treure les fotos de la meva mare i de la tieta Mame dels marcs i les va retallar per entaforar-me-les a la butxaca de l'americana.

—Així sempre duràs la foto dels éssers estimats prop del teu cor—em va explicar.

Tot estava a punt. La Norah em va comprar un vestit lleuger de dol a Carson, Pirie, Scott's i ella s'hi comprà un barret èpic. El senyor Gilbert i «la companyia» van prendre totes les disposicions per al nostre viatge a Nova York. El tretze de juny ho teníem tot enllestit per a la partida.

Recordo el dia que vam sortir de Chicago perquè mai no m'havien permès estar aixecat fins tan tard. Els empleats de l'hotel van fer una col·lecta i a la Norah van regalar-li una maleta de viatge de cocodril, un rosari de malaquita i un gran ram de roses American Beauty. A mi em van donar un llibre titulat *Herois de la Bíblia que tot infant hauria de conèixer. Antic Testament*. La Norah em va fer fer la ronda de comiat de tots els nois que vivien a l'hotel i a les set en punt ens van pujar el sopar a l'habitació, un sopar amb tres menes de postres diferents, amb els compliments del xef. A les nou la Norah em va fer tornar a rentar les mans i la cara, em raspallà el vestit de dol, subjectà una medalla de sant Cristòfol a la meva samarreta, plorà, es va posar el capell nou, plorà, agafà les roses, va fer una última i breu inspecció de la suite, plorà, i s'acomodà al seient de l'autobús de l'hotel.

Era fàcil adonar-se que la Norah estava tan poc avesada com jo a viatjar en un vagó de primera classe. Al compartiment estava neguitosa i se li va escapar un xiscle quan jo vaig accionar l'aigua del rentamans. Va llegir en veu alta tots els rètols, em va dir que no m'acostés al ventilador elèctric i que no accionés el vàter fins que el tren no hagués engegat. Això ho va corregir dient-me que no fes servir el lavabo per res, perquè mai no se sabia qui el podia haver utilitzat abans.

Vam tenir una petita disputa sobre qui havia de dormir a

la llitera de dalt. Jo volia dormir-hi, però la Norah es mostrava inflexible. Quan s'enfilava a la llitera de dalt va estar a punt de caure, cosa que m'alegrà, però va dir que s'estimava més morir que avisar perquè ens duguessin una escaleta i que aquell home negre la veiés en la seva camisa de dormir. A les deu el tren va posar-se en marxa i jo vaig contemplar des de la meva llitera els llums de South Side desfilant davant de la meva finestreta. Abans d'arribar a l'estació d'Englewood ja dormia, i aquest va ser l'últim cop que vaig veure Chicago.

Va ser emocionant esmorzar mentre el gran tren New York Central corria camps enllà. La Norah aviat va esbandir el respecte que li feia viatjar en tren i va mantenir una conversa notable amb el cambrer de color.

—Sí—li deia la Norah—, fa trenta anys que visc en aquest país. Vaig venir des de l'altra banda de l'Atlàntic que era una nena, i estava més verda que un enciam, a fe. El primer lloc on vaig servir va ser a Boston, Massachusetts; era a l'avinguda Commonwealth..., i quines escales tenia aquella casa..., quan la mare d'aquest xicot era una nena petita. Després es va casar i em va dur amb ells fins allà a Chicago. I si n'estava, jo, d'espantada! Em pensava que aquell lloc es podia omplir de pellroges en qualsevol moment. Apa, acaba't l'ou, fill—em va dir—. Primer es va morir ella—proseguí la Norah—, i jo em vaig quedar per cuidar del nen. Després va traspasar el senyor Dennis. Es va morir tot d'una, a l'Athletic Club. I ara tinc l'afflicció d'haver de complir amb l'encàrrec de dur aquest pobre noiet a la seva tieta Mame, a Nova York. Imagini's, només deu anys i el pobrissó no té ni pare ni mare—la Norah va eixugar-se els ulls.

El cambrer va dir que jo era molt valent.

—Ensenya-li al senyor la foto de la teva tieta Mame, bufó—va dir la Norah.